

Memurun Yargılanması

Memurların görevleri ile ilgili suçları ile görevlerinin ifası sırasında işledikleri suçlarından dolayı Memurun Muhakematı Hakkındaki Kanunu Muvakkat hükümlerine göre soruşturma yapılır. Burada bahsi geçen suç disiplin suçu değil, ceza hukuku anlamında suçtur. Böyle bir suçun işlendiği anlaşıldığı veya ihbar ve şikâyet yapıldığı zaman yetkililerce ceza muhakemeleri **usulü** kanunu hükümlerine göre ilk tahkikat yapılır ve bu tahkikat bir fezlekeye bağlanır. Bu fezleke tahkike memur olan kişi adli bakımdan sanığın suçlu görülmesi halinde lüzumu muhakemesine, suçsuz görülmesi halinde men'i muhakemesine karar verilmesini teklif eder. Fezleke ilçelerde ilçe idare kurulu-na, illerde il idare kuruluna tevdi edilir. İdare kurulu bir hafta içinde toplanarak incelemesini yapar ve kararını verir. Eğer sanık memurun lüzumu muhakemesine karar verilirse, gerekçeli bir lüzumu muhakeme kararı hazırlanır ve ilgili memura tebliğ edilir. Sanık memur bu karar aleyhine beş gün içinde itiraz edebilir, ilçe idare kurulu kararları aleyhine itiraz il idare kurulu-na, il idare kurulu kararları aleyhine itiraz Danıştay 2. dairesine yapılır, itiraz üzerine üst kurulca verilen karar kesindir. Lüzumu muhakeme kararı tasdik edildiğinde sorgu hakimi kararı niteliğinde olan bu mazbata soruşturma evrakı ile birlikte, mahkemeye intikal ettirilir. Eğer men'i muhakeme kararı verilirse itiraz olsun veya olmasın bir üst kurulca incelenir ve tasdik edilmekle kesinleşir. Bir memur hakkında hangi mahal idare kurulunca lüzumu muhakeme karar verilmişse, o mahal mahkemesinde yargılanır.

Hakkında bu kanun hükümlerine göre ilk soruşturma açılan memurların lüzum görüldüğünde bu kanunun 12. maddesi gere-

ğince işten el çektirilebileceği hususunda daha önceki sayfalarda bilgi verildiğinden tekrara lüzum görülmemiştir.

Burada öğretmenler için önemli olan hususlar şunlardır:

1) İtiraz sürelerine ilişkin hükümler ki, lüzumu muhakeme kararının tebliği tarihinden itibaren beş gün içinde bir üst kurul nezdinde itirazda bulunacağı yukarıda belirtilmiştir.

2) Memurların görevleri sırasında ve görevleriyle ilgili işledikleri suçlarından dolayı savcılıklarca doğrudan doğruya soruşturma açılmaz. Memurun muhakematı kanunu muvakkatinin 13. maddesi bu hususta yasaklayıcı kesin bir hüküm ihtiva etmektedir. Bu itibarla böyle bir suçtan dolayı savcılıkça soruşturma açılan öğretmen görevsizlik itirazında bulunmalıdır.

3) Lüzumu muhakeme kararıyla mahkemeye sevk edilen öğretmen, ancak lüzumu muhakeme kararında belirtilen hususlardan yargılanabilir. Muhakeme sırasında daha başka suçlar işlediği anlaşılırsa bu takdirde dairesi tarafından bu kanun hükümlerine göre yeniden soruşturma açılması gerekir.

4) 1609 sayılı kanun hükümlerine göre, irtikâp, rüşvet, ihtilas, zimmet, kaçakçılık, alım - satımlara fesat karıştırmak ve devlet hariciyesine ait sırları ifşa etmek suçları memurun muhakematı kanunu hükümlerine tabi değildir. Bu cürümlerden dolayı haklarında son soruşturma açılan memurlar derhal tevkif edilir. Tahkikat ve muhakemenin 2 ay içinde bitirilmesi gerekir.

5) 1610 sayılı kanununa göre yalan yere beyanname vermekten mahkûm olan memurlar bağlı oldukları bakanlıkça, bir daha memuriyete kabul edilmemek üzere memuriyetten çıkarılırlar.